

18.9.2009

PPO-2009-R-19-531

Vapo Oy
Paikalliset polttoaineet/Resurssit
PL 22
40101 Jyväskylä

Viite

Onkineva II (Kärsämäki) turvetuotantoalueen ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Asia

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO ONKINEVA II:n TURVETUOTANTOALUEEN
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Vapo Oy suunnittelee Kärsämäen kunnassa sijaitsevan Onkineva II:n ottamista turvetuotantoon ja on toimittanut sitä koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle 13.5.2009.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY JA HANKETIEDOT

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on edistää ympäristövaikutusten arviointia sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/94, muutos 458/2006) ja asetuksen (713/2006) 6§:n hankeluettelon kohdan 2 e mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan turvetuotantohankkeisiin, kun turvetuotannon yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala on yli 150 hehtaaria. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus toimii Onkineva II:n hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma, jossa esitetään tiedot hankkeesta, tiedot arviointimenettelyn järjestämisestä sekä menetelmät hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutusten selvittämiseksi. Yhteysviranomainen antaa arviointiohjelmasta lausunnon, jossa tarkastellaan asetuksessa esitettyjen arviointiohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää mahdollisiin lupahakemusasiakirjoihin. Yli 10 hehtaarin turvetuotantohanke edellyttää ympäristönsuojelulain (YSL 86/2000) mukaisen ympäristöluvan hakemista. Onkineva II:n

mahdollinen ympäristölupahakemus käsitellään Pohjois-Suomen ympäristölupavirastossa.

Hankkeesta vastaava

Onkineva II:n turvetuotantohankkeesta ja ympäristövaikutusten arvioinnista vastaa Vapo Oy Paikalliset polttoaineet/Resurssit, yhteyshenkilönä Mirja Kattilakoski.

Konsulttina arviointiohjelman laatimisessa on toiminut Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskus, yhteyshenkilönä Hannu Salo.

Hanke ja sen vaihtoehdot

Onkineva II:n turvetuotantohankkeen tarkoituksena on tuottaa pääasiassa energiaturvetta lähialueen energiantuotantolaitosten polttoaineeksi. Suunniteltu tuotantoalue on yhteensä auma-alueineen 498 ha ja se koostuu kolmesta erillisestä osasta, joista suurin on läntinen 290 ha:n alue. Kaksi pienempää itäistä aluetta, 180 ha ja 28 ha, sijaitsee Porkkalan kylän pohjoispuolella. Hankealueesta yli puolet on ojittamatonta suota. Tuotantovaiheen arvioidaan kestävän noin 30 vuotta.

Onkineva II kuuluu Siikajoen ja Pyhäjoen valuma-alueisiin. Läntisen alueen pohjoisosasta vedet kulkevat Kotaojaa myöten Ristisenjoaan ja siitä edelleen Lamujoen kautta Siikajokeen. Läntisen alueen eteläosasta vedet kulkevat Juurusjärven kautta Juurusojaa myöten Kärämäenjokeen ja siitä edelleen Pyhäjokeen. Itäisten alueiden vedet kulkevat Onkiojan ja Silo-ojan kautta Juurusojaan.

Vesiensuojelumenetelmäksi on esitetty kolme erilaista vaihtoehtoa pintavalutuksella tai kemiallisella käsittelyllä.

Arviointiohjelmassa esitetyt arvioitavat vaihtoehdot ovat:

0-vaihtoehto: Hankkeen toteuttamatta jättäminen.

Vaihtoehto 1: Turvetuotannon toteuttaminen koko tuotantokelpoisella alueella ja vesienkäsittelymenetelmänä sulan maan aikana pintavalutus.

Vaihtoehto 2: Turvetuotannon toteuttaminen koko tuotantokelpoisella alueella ja vesienkäsittelymenetelmänä ympärivuotinen pintavalutus.

Vaihtoehto 3: Turvetuotannon toteuttaminen koko tuotantokelpoisella alueella ja vesienkäsittelymenetelmänä sulan maan aikainen kemiallinen käsittely.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on kuulutettu YVA-lain ja -asetuksen mukaisesti Kärämäen kunnan, Siikalatvan kunnan ja Haapaveden kaupungin sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen virallisilla ilmoitustauluilla 8.6.–18.8.2009 välisenä aikana. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä kuulutusajan em. paikkojen lisäksi Kärämäen ja Haapaveden pääkirjastoissa. Lisäksi arviointiohjelma on ollut nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen Internet-sivuilla.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus kuulutti arviointiohjelman nähtävillä olosta sanomalehti Kalevassa ja Pyhäjokiseudussa. Arviointiohjelman vireilläolosta tiedotettiin

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen Internet-sivuilla ja tiedote lähetettiin tiedotusvälineille sekä ko. sivujen tiedotepalvelun tilanneille henkilöille.

Hankkeen arviointiohjelmasta järjestettiin kuulemis- ja keskustelutilaisuus Kärämäellä Konttilan tuvassa 30.6.2009. Tilaisuuteen osallistui kaikkiaan 9 henkilöä. Keskustelua syntyi erityisesti hankkeen vaikutuksista Onkilampeen ja Juurusjärveen.

YHTEENVETO ANNETUISTA LAUSUNNOISTA

Yhteysviranomainen pyysi arviointiohjelmasta lausuntoja seuraavilta: Kärämäen kunta, Haapaveden kaupunki, Siikalatvan kunta, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut, Oulun lääninhallitus/Sosiaali- ja terveysosasto, Tiehallinnon Oulun tiepiiri, Kainuun TE-keskus/Kalatalousyksikkö, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kärämäen osakaskunta, Piippolan osakaskunta, Haapajärven osakaskunta, Pyhäjokivarren kalastusalue, Siikajoen kalastusalue, Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ja Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys.

Lisäksi jokaisella on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä hankkeesta.

Lausuntoja toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä 12. Mielipiteitä ei esitetty lainkaan. Seuraavassa on koottuna lausunnoista pääkohdat.

Lausunnot

Oulun lääninhallitus

Arviointiohjelmasta käy ilmi arvioitavat hankkeen merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Esitetyn perusteella läntisen alueen eteläpuolelle sijoittuva Onkilampi on virkistyskäytön kannalta tärkeä ja siten se painottuu sekä vaikutusarvioinnissa että haitallisten vaikutusten vähentämiseen tähtäävissä toimissa. Lisäksi lammen läheinen alue on luonnontilainen ja alueella voi siten olla laajemminkin virkistyskäyttömerkitystä.

Hankkeen eteläosan läheisyyteen sijoittuu Porkkalan kylä. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat 200 metrin etäisyydellä hankealueesta. Pöly- ja meluvaikutukset on suositeltavaa esittää havainnollisella tavalla esim. kartalla, johon häiriintyvät kohteet on merkitty. Arvioinnin tuloksesta tulisi selkeästi käydä ilmi pölyn leviämissuunnat ja häiriintyvät kohteet. Arviointiselostuksessa tulee esittää pölyn terveysvaikutukset ja niiden arviointiperusteet sekä pölyn muut vaikutukset.

Arvioinnissa käytetään ohjelman mukaan hyödyksi mm. asukaskyselyä, joka kohdistetaan lähivaikutusalueen kiinteistöille. Sosiaali- ja terveysosaston näkemyksen mukaan mahdollisimman hyvä osallistaminen on tässä hankkeessa tärkeää, koska alue on suhteellisen luonnontilaista ja alueella on olemassa olevaa virkistyskäyttöpainetta.

Siikajoen kalastusalue

Onkineva II:n turvetuotantohanketta ei tule toteuttaa. Lamujokeen ja sitä kautta myös Siikajokeen kohdistuu jo nyt liian paljon turvetuotannosta aiheutuvia haittoja. Kalastusalue vastustaa lisäkuormitusten ohjaamisen näihin vesistöihin.

Piippolan osakaskunta

Hanke vaikuttaa koko Siikajoen veden laatuun. Paikallisella tasolla varsinkin rapukantojen kannalta turvetuotannon vesistövaikutukset ovat merkittävät. Siikajoen vesistöalueella on jo turvetuotantopinta-alaa yli 3000 ha, joten kuormitus on jo maksimissaan.

Suomen ja EU:n tavoitteena on vesien hyvä ekologinen tila v. 2015 mennessä. Hankkeen vaikutusten tarkastelussa tulee ottaa ennakkoon huomioon vesienhoitosuunnitelmat.

Piippolan osakaskunta esittää toteuttamisvaihtoehdoksi 0-vaihtoehtoa, jokien pelastamiseksi.

Kainuun TE-keskus, kalatalouden toimintayksikkö

Arviointiohjelmasta puuttuu tiedot Siikajoen vesistöstä, jonne merkittävä osa kuivatusvesistä on suunniteltu johdettaviksi. Tiedot on täydennettävä arviointiselostukseen.

Pyhäjoen osalta kalojen sanotaan nousevan ensimmäiselle voimalaitokselle asti. Tosiasiassa Haapakosken säännöstelypato ei ole täydellinen vaelluseste, vaan ainakin lohia nousee myös sen yläpuolelle. Arviointiselostuksessa on otettava huomioon sekä patoon tekeillä oleva kalatie että parhaillaan ympäristölupaviraston käsiteltävänä oleva padon yläpuolisen Pyhäjoen kalataloudellinen kunnostushanke.

Ohjelman mukaan kalataloudellisten vaikutusten arviointi perustuu olemassa olevaan tietoon, jota täydennetään osakaskunnille tehtävillä tiedustelulla. Kainuun TE-keskus katsoo, että ohjelma on tältä osin riittävä ja että arviointi on tehtävä sekä Pyhäjoen että Siikajoen vesistöissä.

Esitettyjen vaihtoehtojen lisäksi on syytä arvioida sulan maan aikainen kemikalointi yhdistettynä muuna aikana käytössä olevaan pintavalutukseen.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

Turvetuotannon haittojen vähentämiseksi keskeinen tekijä on valuma-alueittainen suunnittelu ja kokonaisvaikutusten arvioiminen ympäristöönsä. Pyhäjoen vesistöalueella on toiminnassa yli 20 turvetuotantoaluetta. Turvetuotantokentillä on Onkinevan lähistöllä myös huomattava maisemallinen merkitys.

Hankealueen länsiosa on pääosin luonnontilaista rimpinevaa, jonka yhtä metsäsaa-reketta voidaan pitää metsälain tarkoittamana erityisen tärkeänä elinympäristönä. Onkilampi on virkistyskäytössä. Linnustoselvityksen mukaan läntisen alueen linnustollinen arvo on maakunnallista keskitasoa suurempi. Suppea ja vain yhtenä vuonna toteutettu arviointi ei tosin välttämättä kuvaa luotettavasti muuttavan ja pesivän linnuston runsautta ja rakennetta.

Turvetuotannolla on aina huomattava vaikutus alapuolisten virtavesien tilaan. Pyhäjoki on erittäin merkittävä kalastollisesti ja Itämeren lohen kotiuttamisohjelman yksi kohdevesistö.

Arviointiohjelmassa mainitaan arvokalojen nousun olevan mahdollista alimmalle Haapakosken voimalaitokselle saakka. Voimalaitokseen on rakenteilla kalaporras, joka mahdollistaa vaelluskalojen nousun Venetpalon voimalaitokselle saakka.

Lisäksi tutkimuslaitos tähdentää, että turvetuotannon kalastovaikutusten arviointi edellyttää kattavampaa seurantaa.

Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut

Onkinevan hanke ennestään ojittamattomana alueena on näiltä osin valtakunnallisen alueidenkäytön vastainen.

Linnustoalueena Onkineva lähialueineen on sekä lajistollisesti että maakunnallisesti merkittävä. Onkinevan aapasuoalueen luontoarvoja voidaan pitää seudullisesti merkittävänä ja tämän johdosta suunniteltu hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan suunnittelumääräysten vastainen.

Metsähallitus esittää, että arviointiohjelmaan lisätään ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisesti hankkeen vaikutusten selvittäminen ilmaan ja ilmastoon. Uudet tutkimukset mahdollistavat laskelmien teon.

Metsähallitus esittää myös, että arviointiohjelmaan lisätään hankkeen vaikutusten tarkastelua suhteessa vesienhoidon tavoitteiden saavuttamiseen. Kaikki hankkeen joet kuuluvat vesistöihin, joilla tarvitaan lisätoimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Pyhäjoella vesien tilan parantamiseen sisältyy myös merellisten vaelluskalojen mahdollisuuksien parantaminen vesistössä. Vaelluskalojen palauttamiseen Pyhäjoelle on panostettu runsaasti yhteiskunnan varoja mm. SAP-ohjelmassa.

Arviointiohjelmassa todetaan alueen olevan tulvaherkkää aluetta, jota äärevöittää valuma-alueen voimakas käsittely. Luonnontilaiset suot toimivat virtaamien tasajina. Vaikutuksissa hydrologisiin oloihin tulee selvittää myös, kuinka hanke vaikuttaa alueen tulvaherkkyyden lisääntymiseen, kun vähäjärviseltä alueelta kuljetetaan vettäpidättävä laaja turvealue pois.

Tiehallinnon Oulun tiepiiri

Tiepiirin näkemyksen mukaan on tärkeää arvioida liikenteen jakaantuminen eri tieosuuksille. Liikenneturvallisuutta arvioitaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota yleisten teiden liittymiin. Lisäksi onnettomuusalttiiden kohtien tarkastelussa tulisi esittää, miten haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää.

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry

Onkineva II:n turpeenottohanke vaatii yksittäisen suon tarkastelun sijaan laajempaa alueellista näkökulmaa. Hanke sijoittuu alueelle, jolla on ennestään paljon turvetuotantoalueita ja jonne sijoittuu lukuisia uusia turpeennostohankkeita. Maakuntakaavan maankäyttöratkaisun lähtökohtana on turpeennostopinta-alan säilyttäminen nykyisessä laajuudessa ja vain poistuvien kenttien korvaaminen uusilla nostoalueilla. Onkinevan sijainti turpeenoton keskittymäalueella on myös merkittävä haitta vesiensuojelulle ja luonnon monimuotoisuuden vaalimiselle.

Ohjelmassa ei mainita muita vaikutustenarviointi- tai luvanhakuvaiheessa olevia hankkeita. Vireillä olevista turpeenkaivuhankkeista mainittakoon lähialueella sijaitsevat Savinevan ja Rimpinevan hankkeet, joista Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on vastikään antanut kielteisen päätöksen vesistövaikutusten perusteella. Päätöksistä on Vapo valittanut Vaasan hallinto-oikeuteen. Onkinevan sekä Savinevan ja Rimpinevan kuivatusvesien reitti on lähes yhtenevä Siikajoen vesistöalueen suuntaan (Ris-tisenoja-Lamujoki-Siikajoki).

Turpeenottohankkeista on meneillään lukuisia vaikutusten arviointimenettelyjä. Vapon arviointiohjelmat ovat toistensa kopioita. Niissä on vakioitu tuotantoalue ja rakennettu

vaihtoehdot vain vesienkäsittelymenetelmiä varioiden. Saman toimijan uusissa vastaavissa hankkeissa olisi toivottavaa, että ohjelman asetelmia korjattaisiin aiemmasta palautteesta oppineena.

Hankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella myös vaihtoehtoa, jonka suunnittelusta kaivuupinta-alasta on karsittu 4-tien länsipuolinen alue pois. Erillinen läntinen alue Onkilampineen on laajasti luonnontilainen ja virkistyskäytössä oleva suo. Se on ohjelmankin mukaan tavanomaista merkittävämpi linnustoltaan. Suon pohjoisosassa on myös metsäluontoarvoja, jotka voivat soveltua Metso-ohjelmassa suojeltaviksi. Niitä löytyy myös muualta suon reunoilta pienvesiluonnon ohella. Lisäksi on otettava huomioon uusin julkaistu tieto suotyyppeiden uhanalaisuudesta (Suomen ympäristö 8/2008). Suomen maaraportti luonnon monimuotoisuudesta on niin ikään juuri valmistunut ja julkaistu. Raportissa kiinnitetään erityistä huomiota suoluonnon heikkenevään tilaan.

Sijainninohjauksella noudatetaan valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta, jonka mukaan turpeenotto ohjataan jo ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille ja käytöstä poistetuille suopelloille. Turpeenoton vaikutuksia on tarkasteltava valuma-alueittain ja otettava huomioon erityisesti suoluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja muiden ympäristönäkökohtien sekä taloudellisuuden asettamat vaatimukset.

Lisäksi tulee täydentää vesienkäsittelymenetelmien vaihtoehtoja. Hankkeessa on selvitettävä vaihtoehtoa, jossa kemikalointi on ympärivuotista pintavalutusta sulanmaan aikana tehostava vesienkäsittelymenetelmä.

Onkineva ympäristöineen on arvokas luontokokonaisuus, josta merkinä on myös mitattava virkistyskäyttö. Kasvillisuusselvityksen maastokäynti 18.–19. elokuuta on ajankohtana liian myöhäinen monien edustavien ja uhanalaisten lajien tunnistamiseksi. Ohjelmassa esitetty uhanalaisia ja rauhoitettuja lajeja koskeva tulos ei siten perustu asialliseen selvitystyöhön.

Onkinevan kasvillisuusselvityksen rajaukset noudattavat tarkasti tuotantosuunnitelman rajauksia lukuun ottamatta lampea ja sen reunaosia, jotka on osin inventoitu. Kuten ilmakuvausta saattaa havaitakin metsän ja suon vaihteluvyöhyke on luonnontilaista muun muassa lammen itäpuolella oligotrofisen Sphagnum-rimpinevan eteläpuolella. Pohjoisosan metsäsaarekkeiden ohella kyseinen nurkkaus luontoarvoiltaan Metso-kohteeksi sopivana selvästi täydentää luontokokonaisuutta. Metsän kenttäkerroksessa kasvoi koko maassa rauhoitettua valkolehdokkia poikkeuksellisen runsaana kasvustona. Inventointialan tiukka rajaus on jättänyt olennaista informaatiota pois.

Kasvillisuusinventointi kattaa myös läntisen alueen pohjoisnurkalle sijoitetun pintavalutuskentän. Sille sijoittuu muun muassa metsäsaarekkeet, jotka on noteerattu metsälain erityisen tärkeiksi elinympäristöiksi. Kasvillisuusinventoinnista puuttuu alueen länsireunassa kulkevan puron reunakasvillisuuden inventointi. Puro tai noro on ainakin suon reunassa luonnontilainen. Puron suon puoleisessa reunassa kasvaa paatsama tiheänä kasvustona. Sen ohella pienvesi on vesilailla suojeltu, joka täytyy ottaa hankkeessa huomioon. Pienvesien tila ja luontoarvot tulisi aina vaikutusten arvioinnissa tarkkaan selvittää eikä vasta jälkikäteen lukuisien huomautusten pakottamana.

Linnustoselvityksestä puuttuvat kesäaikainen liikehdintä suolla ja syysmuuton seuranta. Linnustoselvityksessä ei ole mainintaa petolintulajeista. Maastokäynnillä 15.7.2009 Onkinevalla havaittiin lekutteleva nuori/naaras tuulihaukka sekä paikallinen piekana. Piekana ja tuulihaukka on myös havaittu Lamminnevilla. Petolintujen esiintyminen

viittaa siihen, että soilla on merkitystä niiden saalistusalueena, vaikka pesä ei sijaitsekaan itse suolla.

Tilastoitu yleishavainto on, että alueen vesistöt ovat huonossa kunnossa. Vesistövaikutuksia ei ole mitään syytä vähätellä. Vesistövaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon myös, että Onkineva on suureksi osaksi luonnontilainen. Arviointiohjelmasta ei löydy tietoa Siikajoen kalataloudellisesta kunnostuksesta. Kunnostustyöt (lohi)kalojen ja rapujen elinympäristöjen parantamiseksi on aloitettu kuluvana kesänä Siikajoen ala-osalta ja joen keski- ja yläosan kunnostukset tehdään vuosina 2010 ja 2011. Siikajoki on luokiteltu tyydyttäväksi. Oulujoen-Iijoen vesienhoitosuunnitelman mukaan Siikajoki on yksi keskeisistä vesistöistä, jonka tilan parantaminen tavoiteltuun hyvään tilaan vaatii vesiensuojelutoimien tehostamista. Se tulee ottaa huomioon uuden turpeenottoalan sijoittumisen vaikutusten arvioinnissa, varsinkin kun kyse on vesitaloutensa pääosin hyvänä säilyttäneestä suosta.

Ristisenoja on jo ennestään äärimmäisen kuormittunut ja rehevä vesistö. Uusilta nostoalueilta vapautuva epäorgaaninen tyyppi lisää Ristisenojan rehevöitymistä. Siitä voi olla suurta haittaa etenkin Lamujoen kalakannoille, joita on tähän mennessä sekä hoidettu että kalastettu tehokkaasti. Haitat ovat suurimpia lohikaloille ja ravulle, joita on Savinevaa koskevan lupahakemuksen tietojen mukaan istutettu jokeen ainakin vuodesta 1990 lähtien. Istutuksista ei ole mainintaa Onkinevan ohjelmassa.

Lamujoen nykyinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Tavoitteena olevaan hyvään tilaan vuoteen 2015 mennessä on mahdotonta päästä, mikäli vesistön huuhtoumakuormitusta ei saada pienennettyä. Savinevan turpeenottohankkeen lupapäätöksessä todetaan, että Ristisenojan valuma-alueella ei ole edellytyksiä turvetuotannon kuormituksen merkittävään lisäämiseen aiheuttamatta Lamujoen kala- ja raputaloudellisen sekä virkistyskäytännön mahdollisuuden vaarantumista. Tässä tilanteessa on perusteltua sijoittaa turvetuotanto alueille, jotka on jo ojitettu ja joilta etenkin kuntoonpanovaiheessa aiheutuva vesistökuormitus on oleellisesti pienempi kuin ojittamattomien alueiden kuntoonpanoajan kuormitus.

Vaikutuksia vesistöihin arvioitaessa on yksittäisen suon sijaan tarkasteltava kaikkien uusien hankkeiden yhteisvaikutusta ja vaikutuksia valuma-alueella, jolla kaikkien hankkeiden toteutuessa ei enää olisi käytännössä lainkaan hydrologiansa säilyttäneitä soita jäljellä. Lisäksi on arvioitava, miten turpeenkaivuun keskittymän voimistuminen Siikajoen ja Pyhäjoen valuma-alueilla vaikuttaisi vesienhoitolain tavoitteen saavuttamiseen vesistön pysyvistä hyvästä tilasta.

Vesienhoitosuunnitelmaa ei ole ohjelman lähdeluettelossa mainittu, mutta sitä ei voi enää sivuuttaa, koska se otetaan huomioon lupaharkinnassa. Myös maakuntakaavan turvesoiden käyttöä koskeva suunnittelumääräys edellyttää, että tuotantoa harjoitetaan niin, että valuma-aluekohtainen vesistön kuormitus vähenee valtakunnallisen vesiensuojelun tavoiteohjelman mukaisesti.

Arviointiselostuksessa on lisäksi arvioitava, edellyttääkö hankkeen luvansaanti vesilain mukaista poikkeuslupaa hankkeen vaikutusalueen pienvesien muuttamiseksi. Kuidatuksen hydrologisia vaikutuksia Onkilampeen ei voi jättää selvittämättä vesiensuojeluyritystään.

Ohjelmasta on tarkoitushakuisesti jätetty pois tarve arvioida hankkeen vaikutuksia ilmaan ja ilmastoon, vaikka laki ympäristövaikutusten arvioinnista niin vaatii. Turpeen hyödyntämisen kasvihuonekaasuvaikutuksista ja maankäytöskenaarioista on runsaasti

tieteellistä tutkimusta, jonka avulla yksittäisen suon päästöjen arviointi on suoritettavissa (kirjallisuusviitteitä lueteltu luonnonsuojelupiirin lausunnossa).

Työllistävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon turpeen korvautuminen muilla paikallisilla polttoaineilla. Tekniikka ei useimmissa laitoksissa ole esteenä turpeen käyttömäärien alentamiseksi.

Lopuksi luonnonsuojelupiiri kyseenalaistaa koko turpeen polttamisen energiantuotannossa ja toteaa, ettei ole järkevää sivuuttaa yhä uudelleen yhteiskunnan tahtoa ohjata turpeenoton sijoittumista aiempaa haitattomammin. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon alueidenkäyttötavoite, alan ohjeistukset, uudet hankkeisiin vaikuttavat suunnitelmat ja ohjelmat, uusin tieto luonnon monimuotoisuuden tilasta, viimeaikaiset lupaviranomaisen päätökset sekä vaikutukset ilmastoon.

Pyhäjokivarren kalastusalue/Kärsämäen osakaskunta

Arviointiohjelma on kalaston ja kalastuksen osalta puutteellinen. Arviointiohjelmasa sanotaan Pyhäjoen kalojen nousevan vain ensimmäiseen voimalaitokseen saakka. Haapakosken pato ei ole täydellinen vaelluseste, koska siihen lähivuosina rakennetaan kalatie. Ainakin lohia on noussut Haapaveden Kirkkojärveen vuosittain. Huomioon tulisi ottaa myös Pyhäjoen yläosan kalataloudellinen kunnostushanke.

Ohjelman mukaan kalataloudellisten vaikutusten arviointi perustuu olemassa oleviin tietoihin, jota täydennetään Onkilammen osalta siitä vastaavan haastattelulla ja osakaskunnille lähetettävillä tiedusteluilla. Lausunnon antajien mukaan tiedustelut tulisi lähettää myös kalastusalueille, koska niillä saattaa olla sellaista koottua tietoa, jota ei välttämättä osakaskunnissa ole. Siikajoen osalta tiedot puuttuvat täysin. Ne tulisi myös selvittää.

Siikalatvan kunnanhallitus

Siikalatvan kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että Lamujoen tila on vuosi vuodelta heikentynyt. Tämän vuoksi uusia luonnontilaisia alueita ei tule ottaa turvetuotantoon, ellei kiistattomasti voida osoittaa, ettei kuormitusta Lamujokeen synny.

Kärsämäen kunnanhallitus

Maakuntakaavassa turvesoiden käytöstä on annettu yleisiä suunnittelumääräyksiä, jotka tulisi ottaa huomioon turvesoiden kohdentamisessa. Onkineva II:n läntinen osa on laaja luonnontilainen suokokonaisuus, jolle ei tule suunnitella tuotantotoimintaa. Onkineva II:n itäinen osa on myös luonnonarvoiltaan merkittävä ja osin avosuota. Itäisen alueen välittömässä läheisyydessä on Kanaperä-Porkkalan pohjavesialue.

Oulujoen-Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaehdotuksessa Kärsämäenjoen ekologinen tila on arvioitu välttäväksi ja Pyhäjoen alaosaan tyydyttäväksi. Tavoitteena oleva hyvä tila kuten myös maakuntakaavan yleismääräys edellyttää valuma-alueittaisen vesistökuormituksen vähentämistä. Siksi onkin selvitettävä, vaarantaako Onkineva II:n hanke vesistön tilan parantamiseksi asetettuja tavoitteita.

Onkinevan ja sen lähialueen linnustollinen arvo on sekä lajistollisesti että kokonaistiheyksiltään maakunnallisesti keskimääräistä suurempi. Onkineva II:n alue muodostuu avosoista. Alue on virkistysaluetta, kaunis ja jopa Nelostieltä katsottuna maisemallisesti kaunis, herkkä ja merkittävä alue.

Kunnanhallitus toteaa, että Onkineva II:n läntinen puoli tulisi jättää pois ympäristövaikutusten arvioinnista ja tarkastella tarkemmin itäistä osaa. Koko alueen maisemallinen merkitys Kärsämäelle tulisi selvittää tarkemmin eri näkökohdista huomioiden

myös alueen Nelostielle avautuvan maiseman molemminpuolinen kokonaisuus. Lisäksi tulisi tarkemmin selvittää Kaatiaisnevan ja Iso-Lamminnevan yhteisvaikutus Pyhäjoen vesistön valuma-alueen tilaan ja vastaavasti myös Siikajoen turvetuotannon yhteisvaikutus.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Maakuntakaavassa turvetuotantoa varten annetussa yleismääräyksessä mm. todetaan, että tuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin tuotantoalueisiin liittyviä soita, ojitetuja soita tai sellaisia ojittamattomia soita joiden luonnon- tai kulttuuriarvot eivät ole seudullisesti merkittäviä. Vaikutusarvioinnissa tulee selvittää hankkeen suhde yleismääräyksen toteutumiseen.

Vaikutusarvioinnissa on erityisesti paneuduttava läntisen osa-alueen linnusto- ja muiden luontoarvojen selvittämiseen ja arvioitava, onko kohteella kaavamääräyksenä tarkoitettuja seudullisia tai sitä suurempia luontoarvoja.

Hankkeen mahdollinen vaikutus on syytä arvioida maakuntakaavan merkintöihin liittyen, joita ovat kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kylä-alue, Siika- ja Pyhäjokilaaksojen maaseudun kehittämisen kohdealueet sekä Pyhäjoki, arvokas vesistö (av).

Arviointiohjelman luvuissa 5.2 ja 7.2 on lyhyesti todettu, ettei hanke vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista. Tämä johtopäätös on vähintään ennenaikainen, sillä hankkeen suhde maakuntakaavaan voidaan päätellä vasta kun vaikutusarviointi on tehty ja yllä mainitut asiat käsitelty.

Turvetuotannon yleistä suhdetta maakunnan suunnitteluun on tarkasteltu luvussa 3.2. Johtopäätös on oikea, mutta tarkastelun tueksi olisi ollut käytettävissä maakuntasuunnitelmaa tarkentavia uudempia asiakirjoja, mm. maakuntakaavan selostusta sekä maakunnallista energiastrategiaa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa, että hankkeen vaihtoehtoasetelman perustuminen vesiensuojelun tasoon on asiallinen ratkaisu. Vaihtoehtoasetelmaa parantaisi, jos itä- ja länsiosan tuotantoalueiden vaikutuksia käsiteltäisiin erikseen.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus esittää lausuntonaan Vapo Oy:n Onkineva II turvetuotantoalueen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Hankekuvaus

Arviointiohjelmassa on esitetty tiedot hankkeen tarkoituksesta, sijainnista, hankevas-
taavasta sekä hankkeen aikataulusta. Hankkeen tavoitteena on sekä lisätä tuotantoka-
pasiteettia että hankkia uutta tuotantopinta-alaa korvaamaan tuotannosta poistuvia
alueita. Hankealueen läheisyydessä on muita turvetuotantoalueita, mutta niitä ei arvi-
ointiohjelmassa ole tarkemmin käsitelty.

*Ympäristökeskus edellyttää, että hankkeen liittymistä muihin samalla alueella oleviin
ja suunniteltuihin turvetuotantoalueisiin tarkennetaan. Turvetuotannon yhteisvaiku-
tukset on käsiteltävä valuma-alueittain. Turvetuotantoalueiden pinta-ala ja kuormi-
tustiedot sekä hankkeen suhteellinen osuus kokonaiskuormituksesta on esitettävä.
Turvetuotantoalueiden sijainti on esitettävä myös karttakuvana.*

Onkineva II:n hankealueen mahdollisina jälkikäyttömuotoina esitetään energiakasvi-
en peltoviljelyä, nurmikasvien viljelyä tai metsätaloutta.

Arviointiselostuksessa on esitettävä alustava arvio todennäköisempien jälkikäyttö-vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista.

Vaihtoehtojen käsittely ja vesienkäsittelymenetelmät

Arviointiohjelmassa on valittu neljä arvioitavaa vaihtoehtoa, joista yksi on hankkeen toteuttamatta jättäminen. Muut kolme vaihtoehtoa poikkeaa toisistaan vesienkäsittelymenetelmien perusteella. Kaikkien kolmen vaihtoehdon vesiensuojelurakenteet kuuluvat nykykäytännön mukaisiin menetelmiin, mutta ainoastaan 2-vaihtoehdossa tehokkaampi menetelmä olisi käytössä ympärivuotisesti.

Ympäristökeskus edellyttää, että tarkasteluun lisätään vaihtoehto, jossa suunnittelun hankkeen läntiset alueet jätetään pois turvetuotannosta. Kasvillisuus- ja linnustoselvitysten sekä annettujen lausuntojen perusteella on käynyt selväksi läntisten alueiden suurempi merkitys ainakin luonnonympäristön, virkistyskäytön ja maiseman kannalta itäisiin alueisiin verrattuna. Myös maakuntakaavassa annetun yleismääräyksen ja vesiensuojelun tavoitteiden perusteella tämän lähes kokonaan luonnontilaisen alueen rajaaminen pois tuotantoalueesta pitää lisätä arviointiin viidenneksi vaihtoehdoksi.

Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan eri vesienkäsittelymenetelmien osalta vaihtoehdot ovat riittäviä. Arviointiselostuksessa tulee pintavalutuskenttien toimivuutta arvioida perusteellisesti pintavalutuskentiksi suunniteltujen alueiden ominaisuuksien perusteella.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Arviointiohjelman tarkoituksena on kertoa, mitä ja miten hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutuksia aiotaan arvioida. Arviointiohjelmassa on annettu selvitys arvioitavista ympäristövaikutuksista.

Ympäristökeskus katsoo, että hankkeen merkittävimmät vaikutukset on tunnistettu ja hankekokonaisuus on otettu huomioon vaikutusten tunnistamisessa. Arviointiohjelmasta puuttuu kuitenkin kokonaan ilmastovaikutusten arviointi, joka on ohjelmaan li-sättävä. Arviointiselostuksessa on esitettävä myös joitakin lisäselvityksiä ja täsmen-nyksiä, jotta hankkeen ympäristövaikutuksista voidaan saada kattavat arviot.

Vaikutukset ihmisen terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Hankkeen sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten tunnistamiseksi käytetään ole-massa olevia tietolähteitä sekä hankitaan uutta tietoa lähinnä kyselyin ja haastatteluin. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa keskeistä on ihmisten oma arvio, erilaiset ohje- ja raja-arvot sekä asiantuntijalausunnot.

Melun ja pölyn leviämisen arviointi tehdään asiantuntija-arvioina perustuen muiden maasto-olosuhteiltaan vastaavien kohteiden mittaustietoihin sekä aiempiin, tehtyihin mittaus- ja laskentamallitutkimuksiin turvetuotannon melun ja pölyn leviämisestä.

Ympäristökeskus katsoo, että vaikutusten arvioinnissa on erityisesti selvitettävä vai-kuuksia Onkilammen virkistyskäyttöön ja läheisen Porkkalan kylän elinoloihin ja viihtyvyyteen. Arvioinnin tuloksesta tulisi selkeästi käydä ilmi pölyn leviämissuunnat ja häiriintyvät kohteet. Pöly- ja meluvaikutukset on esitettävä havainnollisella tavalla esim. kartalla, johon häiriintyvät kohteet on merkitty. Pölyn kulkeutuminen vesistöön, erityisesti Onkilampeen, tulee myös selvittää.

Vaikutukset vesistöön

Arvioinnissa selvitetään Onkineva II hankealueen vesistökuormituksen merkitys vedenlaatuun ja vesistön käyttöön. Kuormitus arvioidaan ominaiskuormituslukujen avulla. Vaikutusarvio perustuu olemassa oleviin tietoihin ojien ja jokien veden laadusta. Vuoden 2009 kesällä ja syksyllä tietoja täydennetään ottamalla vesinäytteitä Silo-ojasta, Juurusojasta ja Kotaojasta.

Ympäristökeskus muistuttaa, että vesistövaikutuksia arvioitaessa on tarkasteltava erikseen vuosikuormitusta, kesäaikaista kuormitusta ja ylivirtaamatilanteita. Tulokset on esitettävä ainakin bruttokuormituksina. Arviointiohjelmassa esitetyt ominaiskuormitusluvut soveltuvat ainoastaan vaihtoehtoon 2. Laskennassa käytettäviä ominaiskuormituslukuja ja veden laatutietoja on tarkennettava arviointiselostuksessa.

Ehdotus Oulujoen-Iijoen vesienhoitosuunnitelma tullaan hyväksymään valtioneuvostossa vuoden 2009 loppuun mennessä. Arviointiselostuksessa on arvioitava, miten Onkineva II:n hanke vaikuttaa Oulujoen-Iijoen vesienhoitosuunnitelmassa esitettyihin tilatavoitteisiin ja lisätoimenpiteisiin.

Vaikutukset pohjaveteen ja hydrologisiin oloihin

Arvioinnissa tarkastellaan hankkeen vaikutuksia alapuolisten jokien virtaamiin. Hankealueen ympäröivien soiden hydrologiset olot ovat metsäojitusten seurauksena muuttuneet laajalla alueella. Siten turvetuotannon vaikutusten oletetaan jäävän vähäiseksi ja ne rajoittuvat 50 metrin päähän turvetuotantoalueen reunasta.

Arviointiohjelmassa on tehty oletuksia niitä tarkemmin perustelematta. Vaikutuksia hydrologisiin oloihin on selvitettävä tarkemmin. Myös ojittamattomien suoalueiden merkitys veden varastoina ja tulvahuippujen tasaajina on selvitettävä. Ympäristökeskus edellyttää, että hankkeen hydrologiset vaikutukset selvitetään myös Onkilampeen ja Juurusjärveen.

Itäisen alueen läheisyydessä sijaitsee Kanaperä-Porkkalan pohjavesialue. Hankkeen vaikutukset pohjavesialueeseen on selvitettävä.

Vaikutukset kalastoon ja kalastukseen

Kalasto- ja kalastusvaikutusten merkittävyyttä arvioidaan kalastustiedustelun, vesistövaikutusten ja kirjallisuustietojen perusteella. Alueelta on olemassa kalastotietoja, joten erillistä kalastoselvitystä ei tarvitse tehdä.

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty lainkaan tietoja Siikajoen vesistöalueen kalastosta ja kalastuksesta. Tiedot on täydennettävä arviointiselostukseen. Mikäli kalastosta ei ole käytettävissä riittävästi tietoa, hakijan on varauduttava koekalastukseen. Kalasto- ja kalastusvaikutukset on arvioitava sekä Pyhäjoen että Siikajoen vesistöissä.

Arviointiselostuksessa on otettava huomioon sekä Haapakosken säännöstelypatoon tekeillä oleva kalatie että Pyhäjoen kalataloudellinen kunnostushanke.

Vaikutukset luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen

Hankkeen luontovaikutusten arvioinnissa hyödynnetään vuonna 2007 tehtyjen kasvilisuus- ja linnustoseselvitysten tietoja. Hankkeen luonnolle aiheuttaman haitan merkittävyys määräytyy alueella ja sen lähistöllä esiintyvän lajiston ja luontotyyppien luonnonsuojelullisesta merkittävydestä. Merkityksen arvioinnin keskeisinä tekijöinä ovat lajiston ja luontotyyppien monipuolisuus, edustavuus, luonnontilaisuus sekä uhanalaisuus. Uusien ojitusten aiheuttamat hydrologiset muutokset vaikuttavat kasvillisuuteen myös tuotantoalueen ulkopuolella.

Onkinevan suoyhdistymän luonne ja erityispiirteet on analysoitava. Arviointiselostuksessa Onkinevan luontoarvojen merkityksen tarkastelu on tehtävä suhteessa lähiympäristön soihin. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus -teosta (Suomen ympäristö 8/2008) tulee hyödyntää arvioitaessa alueen monimuotoisuutta.

Arviointiselostuksessa tulee selvittää hankkeen vaikutukset vesilain 15a §:n ja 17a §:n mukaisten pienvesiluontotyyppien tilaan, unohtamatta Pohjois-Pohjanmaan luonnon-suojelupiirin lausunnossa mainitsemää puroa.

Vaikutukset yhteiskuntarakenteeseen, maisemaan ja kaavoitukseen

Lähimmät kiinteistöt sijaitsevat noin 200 metrin päässä hankealueen reunasta. Arvioinnissa selvitetään, mitä vaikutuksia turvetuotannolla on lähimpiin kyliin. Maiseman muutoksen merkitystä selvitetään myös lähiseudun asukkaille tehtävässä kyselyssä tai haastattelussa. Turvetuotantoalueen suunnitelmia verrataan olemassa olevaan maankäyttöön ja maankäytön suunnitelmiin.

Arviointiselostuksessa on perusteltava hankkeen käyttöönottoa, koska hanke osittain luonnontilaisena ei ole valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden eikä vesiensuojelun suuntaviivat 2015 mukainen. Vaikutusarvioinnissa on selvitettävä hankkeen suhde maakuntakaavan turvetuotannon yleismääräyksen toteutumiseen.

Porkkalan kylä on osoitettu maakuntakaavassa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kyläalueeksi. Hankkeen vaikutukset on arvioitava kylän maisemakokonaisuuden kannalta. Tarkastelussa on otettava huomioon myös maakuntakaavan merkinnät Pyhäjoesta arvokkaana vesistönä sekä merkinnät Siika- ja Pyhäjokilaaksoista maaseudun kehittämisen kohdealueina.

Liikennevaikutukset

Liikenteen vaikutukset arvioidaan nykyisten liikennemäärien ja niiden muutosten perusteella. Arvioinnissa tarkastellaan kuljetusreittien onnettomuusalttiita kohtia hankealueen läheisyydessä sekä teiden kuntoa.

Arviointiselostuksessa on erityisesti tarkasteltava yleisten teiden liittymiä liikenneturvallisuuden kannalta.

Vaikutukset virkistyskäyttöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

Arviointiohjelmassa on todettu hankealueen mahdollinen käyttö metsästykseseen ja marjastukseen. Hankealueen virkistysarvoa selvitetään sosiaalisten vaikutusten arvioinnin yhteydessä tehtävällä kyselyllä. Lisäksi haastatellaan paikallisia metsästäjiä. Alapuolisten vesistöjen arvoa kalastusvesinä selvitetään alueen osakaskunnille tehtävän kyselyn perusteella.

Ympäristökeskus toteaa, että arviointi voidaan tehdä esitetyllä tavalla. Arvioinnissa on tuotava selkeästi esille erityisesti vaikutukset Onkilammen ja sen lähiympäristön virkistyskäyttöön.

Vaikutukset talouteen ja elinkeinoihin

Arviot taloudellisista vaikutuksista esitetään tehtäväksi hankesuunnitelman ja kirjallisuustietojen perusteella. Hankkeella saattaa olla kielteisiä taloudellisia vaikutuksia, jos se aiheuttaa ristiriitoja maankäytössä. Hankealueen merkitystä matkailukohteena arvioidaan suon vetovoimatekijöiden, luonnonkauneuden ja seudun matkailuyrittäjien määrän perusteella.

Ympäristökeskus edellyttää, että hankkeen vaikutukset paikalliseen työllisyyteen arvioidaan sekä 0-vaihtoehdossa että toteutusvaihtoehdoissa.

Ilmastovaikutukset

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty arvioitavaksi hankkeen vaikutuksia ilmastoon.

Ympäristökeskus edellyttää että Onkineva II:n turvetuotantohankkeen ilmastovaikutukset arvioidaan käyttäen hyväksi uusinta tutkimustietoa. Koska turvetuotannolla on vaikutuksia kasvihuonekaasupäästöihin, hankkeen vaikutukset kasvihuonetaseeseen ja sitä kautta ilmastomuutokseen on arvioitava riittävällä tasolla.

Onnettomuudet ja haitallisten vaikutusten vähentäminen

Arviointiohjelmassa esitetään, että arvioinnissa tarkastellaan mahdollisten onnettomuuksien aiheuttamia riskejä vesistölle, maaperälle sekä muulle ympäristölle. Onnettomuudet saattavat aiheuttaa haittoja myös läheiselle asutukselle. Arviointiselostuksessa esitellään keinoja hankkeen haitallisten vaikutusten vähentämiseksi tai poistamiseksi.

Ympäristökeskus tähdentää, että hankesuunnittelun lähtökohtana tulee olla parhaan käytökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaan käytännön soveltaminen.

Epävarmuudet ja oletukset

Arviointiselostuksessa esitetään arviointiin liittyvät epävarmuustekijät, jotka liittyvät käytettyyn tietoon ja menetelmiin sekä tutkimustulosten tulkintaan.

Epävarmuustekijöiden vaikutusta arvioinnin tuloksiin on tarkasteltava riittävän monipuolisesti.

Osallistuminen

Arviointiohjelmassa on esitetty arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestämistä yleisötilaisuuksilla ja mielipiteen antamisen mahdollisuutena. Hankkeiden vaikutusten arvioimiseksi lähialueen asukkaille tehdään kyselyjä ja haastatteluja.

Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan osallistumismahdollisuudet on järjestetty riittävällä tavalla.

Raportointi

Arviointiohjelmassa olevat kartat ovat epäselvät ja puutteelliset.

Arviointiselostukseen on liitettävä selkeät ja havainnolliset kartat. Karttojen ei tarvitse sijaita tekstin seassa, vaan ne voidaan esittää selostuksen liitteinä. Koska hanke sijaitsee vedenjakaja-alueella, on kartalla esitettävä hankealueen vesistöaluejako ja pintavesien valuntasunnat. Myös pintavalutuskentät on esitettävä kartalla ja niiden mitoitus tiedot on ilmoitettava.

Aikataulu

Arviointiohjelmassa on esitetty arviointiselostuksen valmistuvan syksyllä 2009.

Alkuperäinen arviointihankkeen aikataulu on muuttunut. Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan sekä arviointiohjelman vaadittavista täydennyksistä että arviointiohjelman valmistumisen myöhästymisestä johtuen arviointiselostus ehtii vireille aikaisintaan alkuvuodesta 2010.

Ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelma sisältää pääosin ne tiedot, joita YVA-lain ja -asetuksen mukaan arviointiohjelmassa tulee esittää. Arviointiselostusta laadittaessa tulee edellä esitetyt tarkennusvaatimukset ottaa huomioon.

Vaihtoehtojen vertailun tulokset on havainnollisuuden vuoksi hyvä esittää sanallisen selostuksen lisäksi taulukkona. Arvioinnissa ja vaikutusalueiden rajauksessa ilmenevät epävarmuustekijät on tuotava esille arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksessa tulee asetuksen mukaan esittää ehdotus toimiksi, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia sekä ehdotus seurantaohjelmaksi. Arviointiselostuksen tulee olla havainnollinen ja ymmärrettävä siten, että vaihtoehtojen vertailu on mahdollista. Selostuksessa tulee olla myös yleistajuinen ja ytimekäs yhteenveto.

Arviointiselostusta laadittaessa on muistettava valtioneuvoston asetuksen (713/2006) 10 §:n edellytys siitä, miten selostuksessa on esitettävä tarpeellisessa määrin selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä Kärämäen ja Siikalatvan kunnissa, Haapaveden kaupungissa, Kärämäen ja Haapaveden pääkirjastoissa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Se löytyy myös ympäristökeskuksen internetsivuilta osoitteesta: www.ymparisto.fi/ppo > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat YVA-hankkeet > Onkineva II:n turvetuotantohanke, Kärämäki.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon sekä kopiot arviointiohjelmasta annetuista lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot säilytetään ja arkistoidaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille.

Ympäristönsuojelupäällikkö

Juhani Kaakinen

Limnologi

Marjaana Eerola

Suoritemaksu **6530 euroa** (ei arvonlisäverollista myyntiä)

Maksun määräytymisen perusteet

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista perittävistä maksuista esitetyn maksutaulukon mukaan. Maksutaulukon mukaan YVA-laissa tarkoitettua lausunnosta arviointiohjelmasta perittävän maksun suuruus kolmen kunnan alueella on 6530 €. Hanke sijaitsee Kärämäen kunnassa, minkä lisäksi hankkeen vaikutukset ulottuvat myös Siikalatvan kunnan ja Haapaveden kaupungin alueille.

Oikaisun hakeminen maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskukselta. Lausunnon liitteenä ovat ohjeet maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Liitteet	Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus Annetut lausunnot hankkeesta vastaavalle
Tiedoksi	Ympäristöministeriö Suomen ympäristökeskus Kärämäen kunnanhallitus Siikalatvan kunnanhallitus Siikajoen kalastusalue Piippolan osakaskunta Pyhäjokivarren kalastusalue Kärämäen osakaskunta Pohjois-Pohjanmaan liitto Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos Oulun lääninhallitus/Sosiaali- ja terveysosasto Kainuun TE-keskus/Kalatalousyksikkö Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut Tiehallinnon Oulun tiepiiri Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry

LIITE 1

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Oikaisuvaatimusviranomainen Jos maksuvelvollinen katsoo, että maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, hän voi vaatia siihen oikaisua Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta.

Oikaisuvaatimusaika Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite
- 2) ympäristökeskuksen päätös, jonka maksua vaaditaan muutettavaksi, alkuperäisenä tai kopiona
- 3) vaatimus maksun muuttamiseksi
- 4) oikaisuvaatimuksen perustelut

Oikaisuvaatimus on vaatimuksen tekijän tai vaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite.

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskuksen kirjaamoon. Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostitse. Oikaisuvaatimus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostitse säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomais-toiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen yhteystiedot

postiosoite: PL 124, 90101 OULU
käyntiosoite: Veteraanikatu 1, 90100 OULU
aukioloaika: 8.00 - 16.15
puhelin: 020 610 111 (vaihde), 020 690 171 (asiakaspalvelu)
telekopio: 08 8162869
sähköposti: kirjaamo.ppo@ymparisto.fi